

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouw-activiteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik

1 Situering

De werkzame stof glyfosaat is al sinds een paar jaar onderwerp van discussie. Zowel het Waalse Gewest als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben een besluit goedgekeurd waarin het gebruik van de werkzame stof sterk aan banden wordt gelegd. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een verbod op alle gebruik. In het Waalse Gewest is er een uitzondering voor de land- en tuinbouw-activiteiten en voor het bestrijden van planten en dieren voor veiligheid, biodiversiteit en volksgezondheid.

Glyfosaat is een niet selectief herbicide dat gebruikt wordt als systemisch totaalherbicide. Aangebracht op de bladeren van een plant wordt het geheel van de plant doordrongen door het product en vernietigd tot in de wortel. Deze werkzame stof werd goedgekeurd in de Europese Unie door de uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie van 25 mei 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad. De werkzame stof wordt gemengd met hulpmiddelen, zoals oppervlakte-actieve stoffen die aan de bladeren vastkleven en de plant gemakkelijker doordringen, die de producten efficiënter maken.

De resultaten van studies over de impact van glyfosaat op mens en milieu zijn niet steeds eenduidig. Het Internationaal Centrum voor Kankeronderzoek (IARC) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft in maart 2015 glyfosaat ingedeeld als vermoedelijk kankerverwekkende stof voor de mens (groep 2A). De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) daarentegen heeft in november 2015 besloten dat het onwaarschijnlijk is dat glyfosaat een kankerverwekkend gevaar vormt voor de mens.

Gelet op de onduidelijkheid van de impact op mens en leefmilieu en gelet op de doelstellingen van het decreet van 8 februari 2013 houdende het duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest, dat in artikel 5 en 6 uitdrukkelijk stelt te streven naar een duurzamer gebruik, waarbij het voorkomen van gebruik en het beschermen van milieu en gezondheid centraal staan, is het passend om steunend op het voorzorgsbeginsel het gebruik van glyfosaat bevattende pesticiden te beperken.

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik beoogt het gebruik van glyfosaat te reguleren. Het gebruik door niet professionele gebruikers wordt verboden. Het gericht en gecontroleerd gebruik door professionele gebruikers blijft behouden. Glyfosaat is een belangrijke stof voor het bestrijden van onkruid tussen

de gewassen. Ook voor bepaalde niet-landbouwkundige toepassingen kan het gebruik van glyfosaat onder bepaalde omstandigheden te verantwoorden zijn.

2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 bepaalt dat de bepaling van het nieuw in te voeren hoofdstuk 4/1 met betrekking tot het gebruik van glyfosaat bevattende pesticiden ook van toepassing is op de terreinen die beheerd worden in het kader van een openbare dienst of van een commerciële activiteit. Dit zorgt voor een eenduidige toepassing en interpretatie van de beoogde gebruiksbeperking rond glyfosaat bevattende pesticiden.

Artikel 2 voorziet in een verruiming van het toepassingsgebied van het huidig besluit inzake duurzaam gebruik van pesticiden. Particuliere tuinen en terreinen zijn niet vervat in het huidig toepassingsgebied, dat zich beperkt tot de terreinen gebruikt in het kader van openbare diensten en commerciële niet-land- en tuinbouwactiviteiten. Door deze toevoeging is er een kader dat toelaat om nadere bepalingen te kunnen vastleggen rond het gebruik van pesticiden op deze terreinen.

Artikel 3 wijzigt het bestaande opschrift van hoofdstuk 3. Hierdoor wordt verduidelijkt welke hoofdstukken voor welke terreinen gelden. Dit houdt geen aanpassing van de wetgeving in, enkel een verduidelijking.

Artikel 4 wijzigt het bestaande opschrift van hoofdstuk 4. Hierdoor wordt verduidelijkt voor welke terreinen de bepalingen rond rapportering gelden. Dit houdt geen aanpassing van de wetgeving in, enkel een verduidelijking.

Artikel 5 voegt een nieuw hoofdstuk 4/1 in dat een algemene gebruiksbeperking voor glyfosaat bevattende pesticiden oplegt voor alle terreinen onder het toepassingsgebied van het besluit. Deze gebruiksbeperking houdt in dat het gebruik van glyfosaat bevattende pesticiden enkel voor professionele gebruikers is toegelaten. Dit is ingegeven door volgende redenen.

Voor de amateur bestaan er voldoende alternatieven. Een deel van de amateurgebruikers past de chemische bestrijdingsmiddelen toe zonder het etiket te lezen en/of zonder de juiste beschermingsmaatregelen. Dit geeft ongewenste risico's voor het leefmilieu en de gezondheid, wat vanuit het voorzorgsbeginsel best vermeden wordt.

De professionele gebruikers daarentegen krijgen de nodige opleidingen over hoe chemische bestrijdingsmiddelen correct te gebruiken. De fytolicensie, die vanaf 25 november 2015 verplicht is, geldt voor een periode van zes jaar. Wil de professionele gebruiker zijn fytolicensie behouden, dan moet hij de nodige opleidingen volgen. Deze vorming wordt georganiseerd door het departement Landbouw en Visserij. Het instrument fytolicensie biedt extra waarborgen op een correct en veilig gebruik van glyfosaat bevattende pesticiden.

In artikel 5 van het decreet van 8 februari 2013 is de doelstelling opgenomen om de menselijke gezondheid en het leefmilieu te beschermen tegen de risico's die met het gebruik van pesticiden kunnen samenhangen. Belangrijk hierbij is dat ook volgende hiërarchie is vastgelegd:

1. het voorkomen van het gebruik van pesticiden;
2. het gebruik van alternatieve bestrijdingswijzen;
3. de inzet van chemische middelen op een wijze die het minste risico's voor mens en leefmilieu met zich brengt.

Daarnaast wordt ook een verwijzing naar artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2014 houdende de toepassingen van geïntegreerde gewasbescherming door professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen opgenomen in de nieuwe in te voegen tekst. Dit artikel verplicht alle professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen de algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming (IPM) toe te passen. Die algemene beginselen zijn opgenomen in de bijlage bij het besluit van 5 december 2014 en gaan eveneens uit van de hiervoor opgesomde hiërarchie. De professionele gebruiker die de gewas- of sectorspecifieke richtlijnen volgt, voldoet aan de bepaling van IPM. In deze optiek is het wenselijk om IPM-richtsnoeren uit te werken voor de tuin-

aannemer, en bij uitbreiding de terreinbeheerder, om een verhoogde doorvertaling te verzekeren van het uitgangpunt van het decreet van 8 februari 2013 rond het voorkomen van het gebruik van pesticiden.

Toezicht op het besluit is via het milieuhandhavingsbesluit geregeld. Voor de terreinen waar het hier om gaat, betekent dit dat het toezicht een taak is van de lokale toezichthouders, overeenkomstig artikel 34, §1, 13°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Artikel 6 bepaalt de minister die bevoegd is voor het uitvoeren van dit besluit.

3. Budgettaire weerslag

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 23 juni 2017 gaat als bijlage 2 en stelt dat het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist is.

4. Weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

5. weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. Kwaliteit van de regelgeving

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/220 van 23 juni 2017.

Het voorontwerp van besluit betreft regelgeving zonder belangrijke inhoudelijke impact en vereist dan ook geen reguleringssimpactanalyse.

6. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticiden-gebruik;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van vijf dagen, met toepassing van artikel 3, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw